

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců JUDr. Markéty Fialové a JUDr. Michala Jantoše ve věci

žalobce: Š. K., narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Janem Kašparem
sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha

proti
žalované: Univerzita Palackého v Olomouci
sídlem Křížkovského 511/8, 771 46 Olomouc

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 7. 2022, č. j. F170487-II/31-07-2022-R/DEO,
ve věci poplatku za studium,

takto:

- I. Rozhodnutí Univerzity Palackého v Olomouci ze dne 27. 7. 2022, č. j. F170487-II/31-07-2022-R/DEO, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ve výši 20 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Jana Kašpara, sídlem Kořenského 1107/15, 150 00 Praha.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci, jakožto studentovi bakalářského studijního programu Humanitní studia B6107, studijního oboru Filozofie – Latinská filologie FI-LF, v prezenční formě studia, uskutečňovaného na Filozofické fakultě žalované, byl rozhodnutím děkana Filozofické fakulty žalované (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 14. 4. 2022, č. j. F170487/31-07-2022/DE, vyměřen podle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a dle čl. 22 Statutu Univerzity Palackého v Olomouci č. A-1/2017 (dále jen „statut“) poplatek spojený se studiem v uvedeném studijním programu ve výši 20 000 Kč za započatých 6 měsíců prodloužení studia v akademickém roce 2021/2022, ke kterému došlo ke dni 1. 3. 2022. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo žalobci doručováno Českou poštou, s. p. na adresu jeho trvalého pobytu. Z důvodu, že žalobce nebyl v okamžiku doručování (29. 4. 2022) na adrese zastížen a zásilku si nevyzvedl v úložní lhůtě, byla mu zásilka dne 13. 5. 2022 vhozena do schránky.
2. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce dne 13. 6. 2022 prostřednictvím své datové schránky blanketní odvolání, které k výzvě žalované následně dne 7. 7. 2022 prostřednictvím své datové schránky doplnil. Žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím odvolání žalobce podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítla pro opožděnost. Dle žalované žalobce porušil povinnost uloženou mu ustanovením § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, neboť nenahlásil existenci své datové schránky a její adresu, pročez mu bylo rozhodnutí správního orgánu I. stupně dle § 19 odst. 2 správního řádu doručováno prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Předmětná zásilka byla dne 29. 4. 2022 uložena v provozovně provozovatele poštovních služeb a jelikož nebyla v úložní lhůtě vyzvednuta, byla v souladu s § 24 odst. 1 správního řádu žalobci doručena tzv. fikcí dnem 9. 5. 2022. Odvolání žalobce podané 13. 6. 2022 tak bylo podáno až po uplynutí 30denní lhůty k podání odvolání, která skončila 8. 6. 2022.

II. Argumentace stran

3. Žalobce se domáhal zrušení napadeného rozhodnutí pro jeho nezákonnost, neboť pro absenci účinného doručení fikcí nemohlo být jeho odvolání zamítnuto pro opožděnost. Byť žalobce nerozporoval porušení povinnosti hlásit adresu své datové schránky žalované, odmítl její argumentaci, neboť podle něj porušení této povinnosti nevyklučovala povinnost správního orgánu I. stupně doručovat písemnosti prostřednictvím datové schránky, jelikož zákon o vysokých školách speciální ustanovení v tomto směru neobsahuje. Platí tedy primát doručování prostřednictvím datových schránek vyplývající jak z § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických úkonech“), tak z § 19 odst. 1 věty druhé správního řádu. Ustanovení § 19 odst. 2 správního řádu umožňuje doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb jen v případech, kdy písemnost nelze doručit prostřednictvím datové schránky. Tak tomu ovšem v případě žalobce nebylo, neboť v době doručování datovou schránkou disponoval a její existenci mohla žalovaná sama snadno ověřit i bez součinnosti s žalobcem. Žalobce se sice s rozhodnutím správního orgánu I. stupně seznámil, avšak nikoli 9. 5. 2022. Z procesní opatrnosti dále žalobce odkázal i na porušení povinnosti žalované doručit písemnost veřejnou vyhláškou, nepodaří-li se ji doručit pro nesplnění povinnosti dle § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, tedy nahlásit adresu datové schránky, jak vyplývá z § 69a odst. 2 zákona o vysokých školách. Pakliže by došlo k vyvěšení rozhodnutí správního orgánu I. stupně nebo oznámení třeba hned

následující den po nezdařilém doručení, došlo by k doručení veřejnou vyhláškou až ke dni 24. 5. 2022 a odvolací lhůta by tak skončila až ke dni 29. 6. 2022. Odvolání žalobce ze dne 13. 6. 2022 by tak nemohlo být posouzeno jako opožděné.

4. Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby. Argumentovala svým odlišným postavením od jiných správních orgánů s tím, že užití správního řádu by mělo nastat pouze v případě absence úpravy v zákoně o vysokých školách nebo ve vnitřní normotvorbě. Takový případ však v případě žalobce nenastal. Student má dle § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách povinnost hlásit vysoké škole adresu pro doručování nebo adresu datové schránky. Pokud student nahlásí adresu datové schránky, pak je do ní doručováno, neboť takto to při absenci další podrobné úpravy v zákoně o vysokých školách a vnitřních předpisech předpokládá správní řád. Situaci, kdy student nenahlásí existenci a adresu datové schránky, je nutno popsat jako situaci, kdy do ní nelze doručit, protože z pohledu žalované neexistuje. Nevzniká tedy žádná mezera k vyplnění a není tedy důvod v tomto směru užít podpůrné role správního řádu či jiného právního předpisu tak, aby žalovaná jako veřejná vysoká škola byla nucena aktivně vyhledávat existenci datové schránky studenta. Vysoké školy nedisponují napojením na Informační systém základních registrů jako např. soudy, krajské úřady apod. Vysoká škola nemá možnost systematicky vyhledávat existenci datových schránek u studentů, přičemž dohledávání existence datových schránek např. na veřejně přístupných webových stránkách www.mojedatovaschranka.cz je jen stěží použitelné, neboť není možné s jistotou identifikovat konkrétního držitele datové schránky (např. otec a syn stejného jména a příjmení žijící na stejné adrese, či náhodná shoda jmen a příjmení dvou držitelů datové schránky, kteří mají trvalý pobyt hlášen na ohlašovně). K doručování veřejnou vyhláškou pak nebyl důvod. O existenci datové schránky žalobce žalovaná neměla ponětí, a proto doručovala prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a to na adresu, kterou jí na rozdíl od datové schránky žalobce nahlásil. Zásilka byla žalobci doručena fikcí, proto nebyl důvod přistupovat k doručování veřejnou vyhláškou na úřední desce, neboť tento proces se absoljuje pouze v případě, kdy se na studentem uvedené adrese doručovat nedaří.
5. V replice žalobce argumentoval k otázce aplikovatelnosti správního řádu na řízení podle zákona o vysokých školách a otázce vyplňování mezer v právu s tím, že aktuální právní úprava v zákoně o vysokých školách pravidlo o neaplikovatelnosti správního řádu na řízení podle § 68 zákona o vysokých školách neobsahuje. Není tedy třeba vyplňovat mezery v právu, nýbrž je na místě postupovat dle zásady *lex specialis derogat legi generali*, resp. na základě zásady subsidiarity (§ 1 odst. 2 správního řádu) aplikovat správní řád, jelikož i podle čl. 25 odst. 2 statutu žalované se pro doručování rozhodnutí neuvedených v odst. 1 použije nad rámec zákona o vysokých školách správní řád. Žalobce má pak za to, že § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách nevylučuje úpravu doručování podle správního řádu v řízení podle § 68 zákona o vysokých školách. Žádné ustanovení zákona o vysokých školách neobsahuje normu, dle které by v případě porušení povinnosti hlásit adresu datové schránky studentem bylo možné doručovat písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Ostatně sama žalovaná na správní řád odkazuje, na rozdíl od ní však žalobce nesouhlasí s tím, že by v jeho případě nastala situace předpokládaná v § 19 odst. 2 správního řádu. Žalobci se jeví jako lichá výmluva žalované, že existenci datové schránky nemohla ověřit z aplikace na portálu veřejné správy, jelikož tento způsob ověření datové schránky aprobují i komentářová literatura. Žalobci nemůže jít k tíži, že žalovaná nemá prostředky ke korektnímu zjištění existence datové schránky, když má povinnost do datové schránky doručovat. Žalobce dále trval na tom, že v jeho případě byla naplněna hypotéza §

Shodu s prvopisem potvrzuje M. Ch.

69a odst. 2 zákona o vysokých školách a zásilka mu měla být doručována veřejnou vyhláškou, neboť se v jeho případě nepodařilo písemnost doručit, jelikož fikce doručení nemohla nastat.

6. V duplice žalovaná zdůraznila, že ani po odstranění § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách účinného do 31. 8. 2016, vylučujícího aplikaci obecných předpisů o správním řízení na rozhodování o právech a povinnostech studenta, nedošlo k žádné změně z hlediska výkladu vztahu obecných předpisů o správních řízeních, zákona o vysokých školách a normotvorby vysokých škol. Žalovaná trvá na tom, že není třeba žádného ustanovení zákona o vysokých školách, aby pro případ porušení povinnosti hlásit adresu datové schránky studentem bylo možné doručovat písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, neboť se jedná o jediný možný postup k ochraně práv studenta. Správní řád se i dle statutu žalované užije toliko přiměřeně. Dále žalovaná poukázala na otázku, proč by zákonodárce vůbec zakotvoval povinnost studenta hlásit adresu datové schránky, pokud by tímto nepřenesl odpovědnost za její sdělení a odpovídající způsob komunikace z žalované na studenta. Byl-li by přijat výklad žalobce, jednalo by se o obsolentní text právního předpisu, což neodpovídá postupu racionálního zákonodárce, neboť by na řešení vzniklé situace postačoval správní řád a zákon o elektronických úkonech. Doručování veřejnou vyhláškou pak má být doručením ultima ratio tak, aby nenastala situace, že by nebylo možné správní řízení úředně dokončit z důvodu obecné pasivity na straně účastníka řízení. Žalovaná opakovaně zdůraznila, že jednání žalobce je v rozporu s etickými zásadami studenta žalované, který se snaží těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu či z protiprávního stavu, který vyvolal, přičemž takové jednání by nemělo požívat soudní ochrany.
7. V triplice žalobce nad rámec opakování a rozvíjení již učiněné argumentace uvedl, že § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách, zakotvující povinnost studenta nahlásit adresu datové schránky, má jinou věcnou působnost než ustanovení správního řádu, proto k obsolenci nedochází. Účel předmětného ustanovení lze shledat např. v urychlení a zlehčení postupu vysoké školy při doručování nebo např. jako základ občanskoprávní odpovědnosti za škodu. Rozhodně však dané ustanovení samo o sobě nenahrazuje obecná pravidla o doručování.
8. Ve vyjádření k triplice žalovaná již nepřinesla novou argumentaci rozhodnou pro posouzení věci.
9. Ve svém posledním vyjádření pak žalobce nad rámec již uvedené argumentace poukázal na historický vývoj dotčené právní úpravy, konkrétně na skutečnost, že účinností zákona č. 192/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, kterým byl s účinností od 1. 7. 2017 novelizován zákon o elektronických úkonech tím, že do § 1 odst. 1 písm. a) zařadil rovněž právnické osoby, kterým byla svěřena působnost v oblasti veřejné správy, tedy mj. i vysoké školy. Vysokým školám tak byly zřízeny datové schránky orgánu veřejné moci s povinností přednostně doručovat fyzickým osobám prostřednictvím datové schránky. Žalobce má za to, že tímto legislativním vývojem je vysvětlen účel povinnosti studenta hlásit adresu datové schránky vysoké škole. Tato povinnost byla zákonem stanovena v souvislosti s novým zavedením subsidiární aplikace správního řádu na řízení podle zákona o vysokých školách v době, kdy vysoká škola nebyla ještě orgánem veřejné moci ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona o elektronických úkonech.

10. V reakci na to žalovaná s odkazem na důvodovou zprávu k žalobcem odkazovanému zákonu novelizujícímu zákon o elektronických úkonech uvedla, že legislativní změna byla pouze terminologická, aniž by došlo k rozšíření množiny orgánů veřejné moci. Na závěr žalovaná zdůraznila odlišnost vysoké školy od škol např. základních.
11. U jednání dne 24. 10. 2023 žalobce setrval na svém stanovisku, žalovaná se jednání nezúčastnila.

III. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu dle podané žaloby a v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
13. Čl. 25 statutu žalované, nazvaný Doručování písemností, upravuje doručování v řízeních podle § 50 zákona o vysokých školách (přijímací řízení), dále v řízeních podle § 68 odst. 1 písm. d) (uznání zkoušek) a e) (přiznání stipendia) zákona o vysokých školách. Pro doručování v jiných věcech se užijí příslušná ustanovení zákona o vysokých školách a přiměřeně též ustanovení správního řádu.
14. Ze sdělení Digitální a informační agentury ze dne 27. 9. 2023 krajský soud zjistil, že datová schránka žalobce ID X je zpřístupněna ode dne 25. 8. 2021 a od té doby je až dosud plně přístupná a funkční a dosud nebyla zneprístupněna, dále, že vysoká škola, jakožto držitel datové schránky typu orgán veřejné moci, má možnost plné identifikace držitele datové schránky jakožto zvoleného adresáta prostřednictvím klientského portálu datové schránky (www.mojedatovaschranka.cz po přihlášení), při vytváření datové zprávy v příslušném vyhledávači, a dále, že identifikovat dohledaného adresáta je možné pomocí parametrů jako je jméno a příjmení, adresa pobytu či data narození, jednoznačného identifikátoru datové schránky apod.
15. Ze skutečností vyplývajících z obsahu správního spisu, doplněných o skutečnosti zjištěné z provedeného dokazování soud učinil následující závěr o skutkovém stavu: Žalobce měl v době doručování rozhodnutí správního orgánu I. stupně plně přístupnou a funkční datovou schránku, přičemž žalovaná, jakožto držitelka datové schránky typu orgán veřejné moci, disponuje možností vyhledat jakéhokoli adresáta jakožto potenciálního držitele datové schránky a rovněž jej plně identifikovat včetně data narození. Statut žalované neobsahuje zvláštní pravidla doručování dopadající na řízení o vyměření poplatku za studium.
16. Podle § 1 odst. 2 správního řádu *tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.*
17. Podle § 19 odst. 1 věty první téhož zákona *písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil. Správní orgán doručí písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Podle odst. 2 věty první téhož ustanovení není-li možné písemnost doručit prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky, lze ji doručit také prostřednictvím provozovatele poštovních služeb.*
18. Podle § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách *student je dále povinen hlásit vysoké škole nebo její součásti, na které je zapsán, adresu určenou pro doručování nebo adresu svojí datové schránky.*

19. Podle § 68 odst. 1 písm. f) zákona o vysokých školách *vysoká škola rozhoduje o právech a povinnostech studenta ve věci vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 a 4.*
20. Podle § 69a odst. 1 zákona o vysokých školách *vysoká škola v řízeních podle § 50 doručuje písemnosti uchazečům o studium sama nebo prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Je-li rozhodnutím vydaným v řízení podle § 50 vyhověno žádosti uchazeče o přijetí ke studiu, je možno rozhodnutí uchazeči doručit prostřednictvím elektronického informačního systému vysoké školy, stanoví-li tak vnitřní předpis vysoké školy a uchazeč s tímto způsobem doručení předem na přihlášce souhlasil; za den doručení a oznámení rozhodnutí se v takovém případě považuje první den následující po zpřístupnění rozhodnutí v elektronickém informačním systému uchazeči. Podle odst. 2 téhož ustanovení nepodaří-li se písemnost v řízení podle § 68 doručit z důvodu, že student nesplnil povinnost uvedenou v § 63 odst. 3 písm. b), nebo nepodaří-li se písemnost doručit na adresu pro doručování nahlášenou studentem, doručí se písemnost veřejnou vyhláškou, přičemž vysoká škola není povinna ustanovit studentovi opatrovníka. Podle odst. 3 téhož ustanovení rozhodnutí ve věcech uvedených v § 68 odst. 1 písm. a), b) a d), kterým se vyhovuje žádosti studenta a rozhodnutí ve věcech uvedených v § 68 odst. 1 písm. e) se doručují prostřednictvím elektronického informačního systému vysoké školy, stanoví-li tak vnitřní předpis vysoké školy; za den doručení a oznámení rozhodnutí se v takovém případě považuje první den následující po zpřístupnění rozhodnutí studentovi v elektronickém informačním systému.*
21. Z citovaných ustanovení vyplývá, že mezi zákonem o vysokých školách a správním řádem je vztah speciální a obecné právní normy, což znamená, že správní řád se subsidiárně použije na úpravu řízení podle zákona o vysokých školách v rozsahu zákonem o vysokých školách výslovně neupraveném. Specifické postavení veřejných vysokých škol mezi správními orgány, které žalovaná akcentovala, spočívá dle judikatury Nejvyššího správního soudu v tom, že veřejnou vysokou školu je nutno vnímat jako právnickou osobu svého druhu s charakteristickými rysy veřejnoprávní korporace nadanou rovněž samosprávným charakterem, který je patrný zvláště z možnosti autonomní normotvorby (k tomu např. rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2009, č. j. 9 As 1/2009-141). Odchýlení od procesních pravidel správního řádu tak může představovat i úprava obsažená ve vnitřním předpisu veřejné vysoké školy.
22. Pro oblast doručování zákon o vysokých školách obsahuje vlastní pravidla v citovaném § 69a odst. 1 až 3, jež zahrnují doručování při přijímacím řízení (odst. 1), dále doručení písemnosti veřejnou vyhláškou bez potřeby ustanovení opatrovníka v případě, nepodaří-li se písemnost doručit pro nesplnění povinnosti uvedenou v § 63 odst. 3 písm. b), nebo nepodaří-li se písemnost doručit na adresu pro doručování nahlášenou studentem (odst. 2), a dále v řízeních podle § 68 odst. 1 písm. a), b), d) a e), tj. v řízeních o povolení mimořádného opravného termínu zkoušky, o povolení opakovat část studia, o uznání zkoušek a přiznání stipendia (odst. 3). Statut žalované pak zakotvuje zvláštní pravidla pro doručování kromě přijímacího řízení pouze v řízeních podle § 68 odst. 1 písm. d) a e) zákona o vysokých školách, tj. v řízeních o uznání zkoušek a přiznání stipendia. Zákon o vysokých školách ani statut žalované tudíž neobsahují komplexní vlastní pravidla doručování, jež by jako celek vylučovala aplikaci úpravy doručování dle správního řádu, nýbrž obsahují jen odchylnou úpravu pro určitá řízení či zcela specifické situace, v důsledku čehož je nezbytné ve zbývajícím rozsahu aplikovat obecnou úpravu doručování dle správního řádu. Projednávaná věc ale mezi zmíněné specifické případy nespadá. Správní orgán I. stupně rozhodoval ve věci stanovení poplatku za studium, tedy v řízení podle § 68 odst. 1 písm. f)

zákona o vysokých školách. Na doručování tudíž bylo třeba aplikovat obecnou právní úpravu správního řádu.

23. Skutečnost, že žalobce v rozporu s § 63 odst. 3 písm. b) zákona o vysokých školách nenahlásil žalované adresu své datové schránky, je nesporná. Jádrem sporu je pak v posuzované věci otázka, zda nesplnění uvedené povinnosti studentem vylučuje povinnost vysoké školy, jakožto správního orgánu, doručovat takovému studentovi písemnosti podle § 19 odst. 1 věty první správního řádu do datové schránky, ačkoli je tento jejím držitelem.
24. Jak bylo prokázáno, žalobce v době doručování rozhodnutí správního orgánu I. stupně disponoval plně funkční a přístupnou datovou schránkou. V takovém případě bylo dle § 19 odst. 1 správního řádu povinností správního orgánu I. stupně doručovat rozhodnutí do jeho datové schránky, jež v sobě implicitně zahrnuje i povinnost datovou schránku adresáta aktivně vyhledat. Zákon o vysokých školách v § 63 odst. 3 písm. b) sice zakotvuje povinnost studenta nahlásit vysoké škole adresu své datové schránky, jediným důsledkem nesplnění této povinnosti je však v § 69a odst. 2 uvedená možnost doručit písemnost veřejnou vyhláškou, nezdaří-li se pro nesplnění dotčené povinnosti písemnost doručit, což je ale důsledek odlišný od vyloučení povinnosti vysoké školy se pokusit do datové schránky studenta písemnost zaslat. Krajský soud nesouhlasí s žalovanou, že by mělo být dané ustanovení obsolentním, pokud by z něj nebyla vyvozena možnost veřejné vysoké školy zbavit se povinnosti doručovat primárně do datové schránky studenta, který jí existenci takové schránky nenahlásí. Důvodová zpráva k zákonu č. 137/2016 Sb. sice neobsahuje žádné bližší zdůvodnění, než že se tato povinnost nově zavádí, je však zřejmé, že stejně jako v případě nenahlášení jiné adresy pro doručování má i nenahlášení adresy datové schránky studentem za možný následek doručování veřejnou vyhláškou (viz níže). Akceptovatelné vysvětlení smyslu tohoto ustanovení také přinesl žalobce, a to poukazem na možnost vymáhání nákladů vzniklých při doručování v důsledku nesplnění uvedené povinnosti.
25. Tvrzení žalované, že nemá jak se o existenci datové schránky dozvědět, neboť i případná lustrace přes veřejný portál datových schránek nezajišťuje plnou identifikaci konkrétního adresáta, není pravdivé. Jak vyplynulo ze sdělení Digitální a informační agentury, vysoká škola, jakožto držitel datové schránky typu orgán veřejné moci, má možnost vyhledání konkrétního adresáta (držitele datové schránky) a jeho plné identifikace prostřednictvím klientského portálu datové schránky, a to včetně data narození. Žalovaná tedy disponuje možností systematicky vyhledávat datové schránky studentů přímo prostřednictvím své vlastní datové schránky a nepotřebuje k tomu napojení na Informační systém základních registrů. Nelze tedy přistoupit na její argumentaci, že při porušení uvedené povinnosti studenta se pro žalovanou existence a adresa datové schránky stává neznámou potažmo nezjistitelnou, a jde tak v souladu s § 19 odst. 2 správního řádu o situaci, kdy není možné písemnost doručit do datové schránky, protože ji lze doručovat prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Jak vyplývá z výše uvedeného, žalovaná možnost aktivního vyhledání datové schránky konkrétního adresáta a jeho plné identifikace má, v důsledku čehož je tak povinna v každém případě postupovat, jelikož jí právní úprava včetně zákona o vysokých školách v tomto směru žádnou úlevu neposkytuje. Argumentace administrativní zátěží je v tomto směru zcela nepřípadná.
26. Žalovaná proto nemohla postupem § 19 odst. 2 správního řádu přistoupit k doručení písemnosti žalobci prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, a uskutečněné doručení do poštovní schránky na adrese jeho trvalého pobytu tudíž nemohlo nabýt

jakýchkoliv účinků. Napadené rozhodnutí, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto pro opožděnost, tak ve světle výše uvedené argumentace nemůže z hlediska zákonnosti obstát.

27. Odmítnout je však třeba žalobcem sekundárně namítané porušení povinnosti správního orgánu I. stupně doručovat jeho rozhodnutí veřejnou vyhláškou. Ustanovení § 69a odst. 2 zákona o vysokých školách totiž stanoví tento způsob doručení pouze pro situace, kdy se písemnost nepodaří doručit s tím, že i ona skutečnost porušení povinnosti nahlásit adresu datové schránky je navázána právě na tento důsledek (tedy že se písemnost nepodaří doručit). Písemnost se přitom nepodaří doručit v případech neznámé adresy, na kterou by se mělo doručovat, či není-li na nahlášené adrese umístěna schránka adresáta, pročez zde nelze zanechat výzvu s upozorněním na doručovanou zásilku apod. Jak správně zdůraznila žalovaná, jedná se o způsob doručování ultima ratio vyhrazený pro případy, kdy fakticky není kam jinam doručovat. Taková situace však v nyní projednávaném případě nenastala, neboť žalovaná disponovala adresou trvalého pobytu žalobce, na které byla česká pošta schopna písemnost doručit, jelikož se tam zřetelně nachází funkční schránka označená žalobcovými údaji. Skutečnost, že právně správně měl být zvolen jiný způsob doručování na tomto závěru ničeho nemění. Z tohoto důvodu byl proto pro nadbytečnost zamítnut důkazní návrh žalobce na důkaz listinou – sjetinou archivu oznámení o možnosti převzít písemnost UPOL (doručování veřejnou vyhláškou).
28. Pro úplnost pak krajský soud dodává, že v postupu žalobce nelze shledat jakékoliv nepoctivé jednání, jež by nemělo požívat právní ochrany. S porušením povinnosti nahlásit adresu datové schránky zákon nespojuje žádný sankční právní následek. V jednání žalobce, který se obrátil se svou žalobou na soud, pak nelze shledat nic jiného než oprávněné využití prostředku ochrany jeho práv.

IV. Závěr a náklady řízení

29. S ohledem na důvodnost žaloby soud podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalované k dalšímu řízení.
30. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy plně procesně úspěšnému žalobci vzniklo vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení. Ty podle obsahu spisu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, a dále odměna a hotové výdaje žalobcova advokáta, pro určení jejichž výše se obdobně užije vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Krajský soud přiznal žalobci náhradu odměny za pět úkonů právní služby (přípravu a převzetí věci, podání žaloby, podání repliky ze dne 10. 11. 2022, podání tripliky ze dne 12. 12. 2022 a podání ze dne 16. 10. 2023, neboť v každém z těchto podání soud shledal vzhledem k obsažené nové argumentaci ve věci účelný úkon právní služby) podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč za úkon, tj. celkem 15 500 Kč. Hotové výdaje představuje paušální náhrada za každý úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za úkon, tj. celkem 1 500 Kč. Celkem tak náklady řízení činí 20 000 Kč (3 000 + 15 500 + 1500).
31. Uvedenou částku soud uložil žalované zaplatit k rukám zástupce žalobce podle § 64 s. ř. s. ve spojení s § 149 odst. 1 z. č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v přiměřené lhůtě třiceti dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co jí ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Olomouc 24. října 2023

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu